

Löneväxling

Enskild överenskommelse inom statlig sektor

Genom pensionsavtalet PA 16, Avdelning I och II, ges du möjlighet att växla lön till pension genom en enskild överenskommelse mellan dig och arbetsgivaren. Löneväxling bör endast ske för inkomster över en viss nivå. I annat fall riskerar du att lagstadgade allmänna förmåner försämrats.

Det finns även möjlighet att träffa enskild överenskommelse om att växla till exempel semester till pension, se särskilt OFR-faktablad. Därutöver kan din lokala fackliga organisation träffa lokala kollektivavtal om löneväxling som gäller för alla anställda eller viss grupp av anställda.

Vad är löneväxling?

Att löneväxla till pension innebär att du, genom att göra avdrag på bruttolönen, avstår lön som istället betalas in till en pensionsförsäkring. Eftersom arbetsgivaren betalar lägre skatt på pensionspremier än på lön, kan det finnas utrymme för arbetsgivaren att skjuta till extra pengar när du växlar lön till pension. Ur ett kostnadsneutralt perspektiv är skillnaden 5-6 procent mellan lön och pension. På varje hundralapp som löneväxlas kan det alltså finnas möjlighet att få ca 105-106 kr i pensionspremie, men endast om du kommer överens med din arbetsgivare om det.

Allmän pensionsavgift

Före och efter skatt

BRUTTOLÖN: Lön före avdrag för skatt

NETTOLÖN: Lön efter avdrag för skatt

Allmän pensionsavgift är den avgift du själv betalar till din lagstadgade allmänna pension. Pensionsavgiften är inte pensionsgrundande. Den tas ut på inkomster upp till 8,07 inkomstbasbelopp per år och dras ifrån inkomsten innan pensionsgrundande inkomst beräknas. När den allmänna pensionsavgiften, som är 7 procent, dras ifrån en inkomst på 8,07 inkomstbasbelopp återstår 7,5 inkomstbasbelopp vilken är den högsta pensionsgrundande årsinkomsten.

Bra att veta om basbelopp

Inkomstbasbelopp	Årslön (kr)	Motsvarande månadslön (kr)
8,07*	614 934	51 245
7,5*	571 500	47 625

* Inkomstbasbeloppet för 2024 är 76 200 kr.

Prisbasbelopp	Årslön (kr)	Motsvarande månadslön (kr)
10*	573 000	47 750

* Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr.

När är det fördelaktigt?

Du som tjänar mer än 51 300 kr i månaden med viss marginal kan tjäna på att växla lön mot pension, men då måste flera kriterier vara uppfyllda (se checklista på nästa sida).

Se upp för löneväxling!

Löneväxling bör du endast göra för inkomster över en viss nivå. Om du sänker din bruttolön under denna nivå påverkas den allmänna pensionen negativt. Gränsen går vid 8,07 inkomstbasbelopp som 2024 motsvarar en månadslön på ca 51 300 kr.

Eftersom inkomstbasbeloppet ändras varje år är det viktigt att du har god marginal redan från början eller inför varje årsskifte kontrollerar att inkomsten efter löneväxling inte blir lägre än 8,07 inkomstbasbelopp. I så fall bör du minska det löneväxlade beloppet eller upphöra med löneväxling.

Även t.ex. sjukpenning och föräldrapenning blir lägre, men först om löneväxling sker för bruttolöner under 10 prisbasbelopp. Det motsvarar en månadslön på ca 47 800 kr. Om du löneväxlar och blir långvarigt sjuk och din månadslön hamnar under ca 51 300 kr efter löneväxling bör du upphöra med löneväxlingen för att inte efter försämma din allmänna pension.

Var placeras det löneväxlade beloppet?

Löneväxlat belopp placeras i samma försäkring hos samma försäkringsgivare som du valt för din tjänstepension, dvs. ålderspension valbar, PA 16 Avd I eller individuell ålderspension, PA 16 Avd II alternativt i en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos Kåpan om du inte gjort något val.

Löneväxling kan ske till 67 års ålder.

Om du överväger att löneväxla och har frågor bör du kontakta ditt fackförbund.

CHECKLISTA

– att tänka på vid löneväxling

Det kan vara fördelaktigt att löneväxla för dig som har lön över 51 300 kr i månaden (2024). Du bör dock tänka på följande:

- ☐ Bruttolönen efter löneväxling får inte hamna under 51 300 kr (2024) i månaden eftersom lagstadgad allmän pension då påverkas negativt.
- ☐ Tänk på att inkomstbasbeloppet ändras vid varje årsskifte. Bevaka därför att din inkomst inte hamnar under 8,07 inkomstbasbelopp kommande år eller ha en viss marginal redan från början.
- ☐ Se till att ha en skriftlig överenskommelse med arbetsgivaren om löneväxling.
- ☐ Överenskommelsen bör innehålla:
 - Att din bruttolön före löneväxling utgör underlag för beräkning av avtalsförmåner och tjänstepension samt när du förhandlar om löneförhöjning. Annars riskerar du att få lägre sjuklön, semesterlön, tjänstepension och lägre löneförhöjning. Då skulle istället arbetsgivaren tjäna på att du löneväxlar.
 - Att du får cirka 5-6 % extra, det vill säga omkring 105-106 kr per löneväxlad hundralapp. Eftersom arbetsgivaren betalar lägre skatt för pensionspremier än för lön bör ambitionen vara att det i vart fall blir kostnadsneutralt för arbetsgivaren och att mellanskillnaden tillfaller dig.
 - Att det är en kort uppsägningstid på maximalt 3 månader för löneväxlingen och att uppsägning kan ske när som helst under året. Om du exempelvis blir långtidssjuk kan du behöva upphöra med löneväxlingen om din lön hamnar under 8,07 inkomstbasbelopp.
 - Att löneväxlande belopp placeras i samma försäkring hos samma försäkringsgivare som du valt för din tjänstepension, dvs. ålderspension valbar PA 16 Avd. I eller individuell ålderspension, PA 16 Avd. II, alternativt hos Kåpan om du inte har gjort något val.
- ☐ En del (men inte allt) av ovanstående följer redan av kollektivavtal, men bör ändå ingå i din överenskommelse med arbetsgivaren för att säkerställa dina förmåner vid löneväxling.

FÖRBUND I SAMVERKAN

Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) är en uppdragsstyrd förhandlingsorganisation som samlar tretton fackförbund inom offentlig sektor.

- Vi utför förhandlingsuppdrag.
- Vi utreder och utvärderar frågor som är av intresse för förbunden.
- Vi bevakar och rapporterar om relevanta arbetsmarknadsfrågor.
- Vi samordnar förbundsövergripande informationsinsatser.
- Vårt kansli är en aktiv mötesplats.

OFRs medlemsförbund: Sveriges Lärare, Vision, Vårdförbundet, Fackförbundet ST, Akademikerförbundet SSR, Sveriges läkarförbund, Polisförbundet, Ledarna, Officersförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust, Förbundet Reservofficerarna och Fackförbundet Scen & Film.

Mer information hittar du på ofr.se

OFR
Offentliganställdas
Förhandlingsråd